

Givet efter anslag
28.8.2013

ÄRENDE Muddring i Hinjärvträsket, Närpes

SÖKANDE Överträsk Skifteslag
Bodbackavägen 136
64610 Övermark

ANHÄNGIGGÖRANDE AV ANSÖKAN

Överträsk Skifteslag har i den ansökan som 20.8.2012 anhängiggjorts hos regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland och senare kompletterats ansökt om tillstånd att gräva en båtfarled i det samfällda vattenområdet 545-876-2-0 i Hinjärvträsket, Närpes.

GRUND FÖR ANSÖKAN OM TILLSTÅND OCH TILLSTÅNDSMYNDIGHETENS BEFOGENHET

3 kap. 3 § 7 punkten och 1 kap. 7 § 1 moment i vattenlagen

PLANLÄGGNINGSSITUATIONEN OCH SKYDDSOMRÅDEN I OMRÅDET

Enligt ansökanden har Hinjärv noterats ha strandzoner i Österbottens landskapsplan. Annars har projektområdet inga märkningar i planen. Det finns inga generalplaner eller detaljplaner som är i kraft i området.

Natura 2000 -området Hinjärv (FI0800059) är som närmast på ett avstånd av 450 m från projektområdet.

PROJEKTETS PLACERING OCH DET OMGIVANDE OMRÅDET

Vattenområden som kommer att muddras, Rörgrynsviken och bukten vid Giftasörarna och Lillön, ligger på östra sidan av Hinjärvträsket. Avståndet från Närpes centrum är cirka 24 km och från Korsnäs centrum cirka 12 km.

INNEHÅLLET I TILLSTÅNDSANSÖKAN

Projektets syfte och allmän beskrivning

Sökanden har för avsikt att gräva en båtfarled i det samfällda vattenområdet 545-876-2-0. Syftet av projektet är att förhindra att Rörgrynsviken och bukten vid Giftasörarna och Lillön växer igen och att öka syresättningen i vattnet.

Båtfarledens längd kommer att vara 1 280 m, vattendjupet efter muddringen 1,5 m och bottenbredden 2 m med en släntlutning på 1:2. Mängden muddermassor kommer att vara cirka 5 250 m³. 5 090 av muddermassorna uppskattas vara gyttja och 160 m³ morän. Muddringen kommer att utföras vintertid med en grävmaskin. I sin förklaring angående utlåtanden, anmärkningar och åsikter har sökande anmäla att muddermassorna kommer att bli cirka 2 600 m³.

Muddermassorna deponeras på fyra olika ställen på Överträsk Skifteslagets områden. Deponeringsområdena ligger på stranden av träsket 5 - 200 m väster om muddringsområdet och deras sammanlagda areal är cirka 1,23 ha. Deponeringsområdena röjs upp före deponering. Enstaka träd och buskar lämnas kvar. Utbredningstjockleken av de lösa vattenmättade massorna är 50 cm. Efter att massorna har torkat upp och stabiliserat sig, uppskattas sluttjockleken av massorna vara cirka 25 cm. Efterbehandlingen av muddermassorna sker med 20 kg kalk/m³ stabiliserad massa. Sammanlagd används cirka 52 ton kalk. En låg vall med höjd av cirka 30 cm formas av befintligt material mot stranden. Därmed förhindras erodering av dyn till träsket.

Vatten- och strandområdet och dess användning

Muddringsområdet var på 1960-talet en trafikerad båtled. Under de gångna 50 åren har vattenleden slammats igen av fint sediment, vars tjocklek ner till den gamla fasta moränbotten är 50 - 150 cm. Vattendjupet i området varierar mellan 0 - 100 cm. Delar av sträckan är helt igenväxt. Vattenområdet utanför Rörgrynnorna, Antfolkholmarna och Lillön är slamfria ner till den stadiga moränbotten. Vattendjupet är 1,5 - 2 m.

Inom projektområdet finns lekplatser för gös, lake, abborre och gädda. Också mört, ruda, och braxen påträffas. Kräftor har utplanterats från byhamnen mot Skata udden och Rörgrynnorna år 2007.

Sträckningen kommer att ha rekreativ värde som farled för kanoter och småbåtar.

Fiske har inte kunnat bedrivas och rekreation har inte varit njutbar i projektområdet på en längre tid på grund av det syrefattiga, grunda och dyga vattnet.

På projektområdet eller i dess omedelbara närhet finns inte betydande häckningsplatser för fåglar. Närmaste eventuellt betydande häckningsplats finns på Natura 2000 -området på 450 - 850 m:s avstånd.

Det finns två små pölar i projektområdet. Pölen mellan Antfolkhalmarna och Skatan kommer inte att tangeras i muddringen. Pölen vid Lillön kommer att tangeras i den västra sidan. Åtgärden förbättrar fiskars och organismers möjlighet att utnyttja området.

Spången och bron som finns mellan Lillön och Skatan kommer att lämnas på sina nuvarande platser under arbetets gång och efter arbetet har slutförts.

Avtal och samtycken som gäller projektet

Ägaren av fastigheten Bodbacka 545-431-1-26 har gett sitt samtycke för projektet med villkor att muddringen inte begränsar möjligheter att använda spången/bron och de lämnas orörda på sina platser. En bra lösning med övergången av kanalen måste också verkställas i samband med muddringen.

Projektets verkningar

Muddringen kommer att förbättra vattenkvaliteten och strömförhållandena i området. Strandområdet och landskapet snyggas upp och kommer att likna förhållandena på 1950-talet.

Fiskbestånd kommer att kunna ta området i besittning och leva i ett betydligt syrerikare och friskare vatten jämfört med nuvarande situationen. Användning av projektområdet för fiske och rekreation blir möjlig.

Muddringen av farleden kommer inte att påverka Naturaområdet som ligger på södra och östra sidan av projektområdet.

Projektet kommer inte att förorsaka direkta eller indirekta skador.

INFORMATION OM ANSÖKAN

Regionförvaltningsverket har genom att i enlighet med 11 kap. 7, 10 och 11 § i vattenlagen kungöra ärendet vid regionförvaltningsverket och i Närpes stad berett tillfälle att framställa anmärkningar och framföra åsikter med anledning av ansökan senast 21.3.2013. Kungörelsen har skickats separat till de parter som framgår av handlingarna.

Regionförvaltningsverket har med anledning av ansökan i enlighet med 11 kap. 6 § vattenlagen bett om utlåtande av ansvarsområdet för miljö och naturresurser vid Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, fiskerimyndigheten vid Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten i samt av Närpes stad och miljöförvaltningsmyndigheten i Närpes stad.

UTLÅTANDEN

1) Ansvarsområdet för miljö och naturresurser vid Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten har i sitt utlåtande konstaterat att projektområdet ligger sig cirka 400 norr om Natura 2000 -området FI0800059. Vid Lillön muddras farleden genom en tjärn i naturligt förhållande och vid Antfolkholmarna muddras den något väster om en liknande tjärn. Kanalen går genom en strandäng som verkar vara i naturtillstånd. Det finns ingen naturutredning gjord om tjärnarna, strandängen eller planerade deponeringsområden. Möjliga naturtyper eller fågelbeståndet i området har inte heller utretts. Projektet kan inte uppskattas innan ovannämnda naturutredningar har gjorts.

2) Västkustens tillsynsnämnds miljösektion som miljövärdsmyndigheten i Närpes stad anser, att spången/bron måste ersättas med en högre och stadigare konstruktion om en över 2 m bred båtfarled grävs under den.

Det krävs naturutredningar i de våtmarker och vattenområden där grävning planeras och där muddermassorna skall deponeras. En utredning av effekterna, t.ex. grumlingen av vattnet och sedimenteringen av fina partiklar, i närliggande Natura 2000 -område (Naturvårdslag 1096/96, § 65) och vid fritidsstugors stränder bör utföras.

Strömningsförhållandena brukar sällan bli bättre då en lång kanal muddras i skyddade grunda vattenområden. Vass, säv och kaveldun sprider relativt snabbt ut sig i de muddrade kanalerna. Syrebrist brukar oftast förekomma i djupare sänkor och inte i grunda strandvatten.

Uppslamning tillsammans med landhöjning är en naturlig process och då vikar delvis avsnörs från resten av vattendraget bildas flador och glosjöar som ofta är artrika och som fungerar som lekplatser och barnkammare för fisk. Muddringar av den här typens miljöer har oftast lett till försämrad biodiversitet. I samband med muddringar och deponering av massorna frigörs stora mängder näringsämnen som tidigare varit bundna i sedimenten och som ökar övergödningen av vattendraget och försämrar vattenkvaliteten.

Det är omöjligt att "snygga upp" strandområdet och landskapet med muddermassor så att det mera liknar förhållandena på 50-talet. Muddermassorna förfular landskapsbilden och efter en tid växer det upp björksly och vass som inte ser naturligt ut i den omgivande strandskogen.

ANMÄRKNINGAR OCH ÅSIKTER

3) Forststyrelsens Österbottens naturtjänster har i sin påminnelse konstaterat, att projektområdet ligger cirka 350 m från Naturaområde. I närheten finns områden som förvaltas av Forststyrelsen. Minsta avståndet från muddringen till statligt ägda områden är cirka 200 m och från område för deponering av muddermassor cirka 100 m.

Hinjärvträsk är en grund insjö med ett medeldjup på cirka 1 m. Sjön räknades ännu under 1970-talet vara näringsfattig. Efter sänkning av vattennivån och påbörjat reglering av sjön började vattendraget snabbt växa igen och eutrofieras. Utdikningar i området påskyndade utvecklingen och ledde till att stora mängder av fast substans, humus och näringsämnen sköljdes ut i sjön med följderna att sjöns botten täcktes med dy. Sjön konstaterades under 1980-talet ha övergått till att vara hypereutrof.

De näringsrika sedimenten som sköljts ut bildar idag ett ställvis över 1 m tjock lager på botten. Dessa har bidragit till att sjön har grundats upp och på vissa ställen växt igen. Sökanden önskar nu motverka detta i de vattenråden som ligger öster om den ås som Rörgrynnor-Antfolkholmarna-Giftasörana-Lillön bildar, och som enligt ansökningsen saktat men säkert stängs av och växer igen som en följd av landhöjningen. Målsättningen med åtgärden är att förbättra möjligheterna till rekreation genom att ta i bruk farled som användes flitigt på 1960-talet och förbättra möjligheterna till fiske. Samtidigt önskar man att snygga upp strandområdet och landskapet så att det mera liknar förhållandena på 1950-talet.

De sedimenten som sökanden önskar gräva bort är mycket näringsrika. Enligt Vasa vattenskyddsförening rf:s rapport från 1997 är frigörelsen av näringsämnen från bottensediment anmärkningsvärd hög. Den interna belastningen har, enligt matematisk modell, visat sig utgöra 80 % av den totala belastningen i sjön. I och med den planerade muddringen kommer massorna att röras om och större mängder näringsämnen än normalt att komma i omlopp. Effekten kommer att synas bland annat som ökad primärproduktion och försnabbad igenväxning av området.

De näringsrika sedimenten som grävs bort ska enligt ansökan placeras på Överträsk skifteslagets marker och kalkas. Forststyrelsen påpekar att de planerade platserna för deponering ligger för nära vattendraget. Kalkning och byggande av en mindre vall är inte tillräckligt för att förhindra att massorna och näringsämnena påverkar vattendraget, utan de bör föras längre bort och till exempel användas igen i jordbruket om kvaliteten på massorna för övrigt tillåter detta.

Målsättningen med åtgärder är också att förbättra situationen för fisk och fiske i området genom att öka strömningen och förbättra syresättningen av vattnet. Forststyrelsen förhåller sig tveksam till åtgärdens nytta vad gäller detta. För att kunna säkra att åtgärden har en effekt på strömningsförhållandena borde ordentliga utredningar göras på området. Åtgärden bör därefter planeras utgående från resultaten av utredningarna. De näringsrika sedimenten som rörs upp i samband med muddringen leder, såsom tidigare nämndes, till ökad primärproduktion och intern belastning. Detta påverkar tvärtom syreförhållandena negativt i området genom ökad nedbrytning.

Sökanden önskar även förbättra lekmöjligheterna för fisk. Både gädda och abborre leker på grunda och vegetationsrika områden, och grävande av en kanal torde inte ha någon positiv effekt på dessa. En annan ef-

fekt av både själva muddringen och den ökade näringshalten är att vattnet blir grumligare, vilket verkar till fördel för mörtfiskarna framom abborre och gädda.

Kanalen kommer delvis att gå igenom områden som redan övergått från att vara vattenområden till att vara mark. Kanalen planeras bland annat gå igenom en naturlig sjö. Forststyrelsen påpekar att man borde utföra inventeringar på området för att i så fall kunna planera muddringen så att den sker på ett sådant sätt att påverkan på naturvärden minimeras.

Forststyrelsen förhåller sig tveksam till åtgärdens långsiktighet. Sjön har ett medeldjup på cirka 1 m. Med ett tjockt lager mjuka sediment på botten kommer antagligen en djupare kanal att relativt snart slamma igen. Även landhöjningen är en fortgående process. Med landhöjning på 8-9 mm per år har nivån på marken stigit med närmare 0,5 m sedan 1960-talet. Detta innebär naturligtvis en stor förändring i områdets utseende och möjligheter till användning, men det är inte hållbart att försöka bibehålla den situationen som rådde 60 år sedan. Landhöjningen kommer att fortsätta i samma takt och förändringarna i samma riktning.

I Vasa vattenskyddsförening rf:s rapport från 1997 ges rekommendationer för hur situationen i vattendraget kan förbättras. Man stöder här på restaurering av näringskedjan och röjning av strandvegetation. Forststyrelsen rekommenderar att sökanden i stället överväger dessa möjligheter.

Forststyrelsen anser att det inte framkommer någon direkt nytta med åtgärden förutom att man igen kan ta den gamla farleden i bruk. Utredningar om påverkan av naturvärden och sjöns tillstånd saknas, och det är därför inte möjligt att bedöma huruvida åtgärden kommer att orsaka avsevärda skadliga förändringar i omgivningens naturförhållanden eller i vattennaturen och dess funktion. Baserat på nuvarande handlingar anser Forststyrelsen att ansökan inte ska beviljas.

SÖKANDENS FÖRKLARING

Sökanden har i sin förklaring konstaterat att målet med muddringen är att förbättra vattnets kvalitet, fågellivet och rekreativmöjligheter. Muddringen uppfyller alla avstånd till olika objekt och muddringen utförs inte där det nu är öppet vatten. Muddermassorna kommer att bli cirka 2 600 m³. Massorna kan inte placeras på åkrar på grund av stenar, vass och kaveldun.

Skifteslaget har tillsammans med fiskelaget planerat ut rovfisk, bland annat gös, i flera olika omgångar. Fiske pågår varje sommar. Vintertid syresätts vattnet maskinellt med luftningspump. Det är tveksamt att fiskar och fåglar skulle trivas i glosjöar och grunda flador där vattnet står stilla och inte byts ut.

Strandområdena består nu av björksly, vass och kaveldun. Där blir det ingen förändring. Sökanden anser, att det på grund av projektets ringa omfattning inte behövs några dyra undersökningar.

Sökanden strävar till att försöka förbättra vattenkvaliteten, fågellivet och rekreativsmöjligheterna i och runt Hinjärv träsk trots att det kommer att bli kostsamt. Med lång praktisk erfarenhet av träsket tror sökanden att det kommer att lyckas.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS AVGÖRANDE

Tillståndsbeslut

Regionförvaltningsverket förkastar ansökan.

Motivering

Nytta av projektet

Som nytta av i ansökan avsedda muddringen är att den gamla farleden kan tas i bruk.

Förluster av projektet

På grund av sänkning av vattennivån i Hinjärvträsket, reglering av sjön och landhöjningen är det osannolikt, att landskapet skulle efter muddringen avsevärt förbättras. Strömningsförhållandena blir inte bättre, när en kanal muddras i ett skyddat grund vattenområde. Under muddringen skulle näringsrika massor röras om och stora mängder näringsämnen skulle komma i omlopp. Effekten skulle komma att synas bland annat som ökad primärproduktion och försnabbad igenväxning av området samt försämrade syreförhållanden. Vattenkvaliteten i området skulle därför inte förbättras. Det är osannolikt att fiskebeståndet eller fisket skulle dra nytta av muddringen. Även strandängar och tjäror, vilkas naturtillstånd och artsammansättning inte har utretts, skulle drabbas.

Natura och förvaltningsplan för havs- och vattenvården

Genomförandet av projektet skulle inte försämra på väsentligt sätt naturvärdena inom Natura 2000-området FI0800059.

Enligt åtgärdsprogrammet för kustvatten och de små vattendragen, som sträcker sig till år 2015, har den ekologiska statusen i Hinjärvträsk klassificerats som nöjaktig och i Harrströmån (Harvungaån) som försvarlig. Målet är att uppnå god status senast år 2021 ja Harrströmån. Projektet stöder ej uppnåendet av målen för förvaltningsplanen för havs- och vattenvården.

Intressejämförelse

Enligt 3 kap. 4 § 2 punkten i vattenlagen får tillstånd till en åtgärd som avses i 3 kap. 3 § 7 punkten vattenlagen beviljas, om projektet medför sådan nytta för allmänna eller enskilda intressen som är avsevärd i förhållande till de förluster som det medför för sådana intressen.

Regionförvaltningsverket konstaterar att de positiva verkningar av ifrågavarande projektet inte kan anses vara större än olägenheter som det förorsakar. Således måste ansökan förkastas.

Svar på utlåtanden och anmärkningar

Regionförvaltningsverket har i sitt beslut beaktat Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbottens, Västkustens tillsynsnämnds miljösektions och Forststyrelsens utlåtanden och anmärkningar.

I yrkanden har det krävts bättre undersökningar angående projektets verkningar på naturvärden i området. Regionförvaltningsverket anser att naturutredningarna i ansökan inte är tillräckliga, men med hänsyn till att ansökningen förkastats har inte noggrannare utredningar krävts.

HANDLÄGGNINGSavgiften och hur den fastställs

Handläggningsavgiften är 1 781 euro.

Fakturan skickas senare från Statens servicecenter för ekonomi- och personalförvaltning.

Avgiften bestäms enligt statsrådets förordning om avgifter till regionförvaltningsverken (1572/2011). Avgiften för behandlingen av ansökan om muddring mellan 2 000 och 4 000 m³ ftr är 2 740 euro enligt den avgiftstabell som finns bifogad förordningen. Eftersom den arbetsinsats som behandlingen krävt har varit mindre än den som nämns i avgiftstabellen, har avgiften sänkts med 35 procent.

MEDDELANDE OM BESLUTET

Beslut

Sökande

Kopia av beslutet

Närpes stad
Miljövårdsmyndigheten i Närpes stad
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten /ansvarsområdet för miljö och naturresurser (per e-post)
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten, fiskerimyndighet
Finlands miljöcentral (per e-post)

Meddelande om beslutet

Sakägare, som har fått särskild delgivning av tillståndsansökan. De som framställt anmärkningar, yrkanden eller åsikter när ansökan delgavs.

Kungörelse på anslagstavlor

Uppgift om givande av beslut offentliggörs på anslagstavlan i Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland och beslutet kungörs på den officiella anslagstavlan i Närpes stad.

Sökande av ändring

Ändring i beslutet kan sökas genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol.

Bilaga

Besvärсанvisning

Ville Salonen

Leena Erving

Ärendet har avgjorts av miljööverinspektör Ville Salonen. Ärendet har föredragits av miljööverinspektör Leena Erving.

LE/TKa

Besvärmyndighet Ändring i Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands beslut får sökas genom besvär hos **Vasa förvaltningsdomstol**. Besvär över den avgift som tas ut för handläggningen av ärendet anförs i samma ordning som besvär över huvudsaken.

Besvärstid Tiden för anförande av besvär är trettio (30) dagar från den dag då beslutet gavs, dock så att sagda dag inte räknas med. **Besvärstiden går ut 27.9.2013.**

Besvärsrätt Besvär med anledning av beslutet kan anföras av dem vilkas rätt eller fördel saken kan tänkas beröra, samt av registrerade föreningar eller stiftelser vilkas syfte är att främja miljöskydd, hälso- eller naturvård eller trivselsn i boendemiljön inom det område som påverkas, av vederbörande kommuner, närings-, trafik- och miljöcentraler, kommunala miljöförvaltningsmyndigheter och av andra myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet.

Besvärsskriftens innehåll

I besvärsskriften, som riktas till Vasa förvaltningsdomstol, ska anges

- det beslut i vilket ändring söks
- ändringssökandens namn och hemkommun
- den postadress och det telefonnummer samt den eventuella e-postadress till vilka meddelanden i saken kan skickas till ändringssökanden (om kontaktinformationen ändras ska Vasa förvaltningsdomstol, PB 204, 65101 Vasa, e-postadress vaasa.hao@oikeus.fi, underrättas)
- till vilka delar ändring söks i beslutet
- vilka ändringar som yrkas i beslutet
- de grunder på vilka ändring yrkas
- ändringssökandens, den lagliga företrädarens eller ombudets underskrift, om inte besvärsskriften skickas elektroniskt (per telefax eller e-post)

Bilagor till besvärsskriften

Till besvärsskriften ska fogas

- de handlingar som ändringssökanden åberopar till stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har skickats till myndigheten
- fullmakt för eventuellt ombud eller, om besväret skickas elektroniskt, en utredning över ombudets behörighet.

Hur besvärsskriften ska skickas till Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland

Besvärsskriften inklusive bilagor ska lämnas in till Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland i två exemplar. Besvärsskriften ska vara framme under tidsfristens sista dag före tjänstetidens slut. Besvärsskriften med bilagor kan också skickas per post, telefax eller e-post. En besvärsskrift som skickas elektroniskt (per telefax eller e-post) ska skickas så att den finns till förfogande i den mottagande anordningen eller datasystemet under tidsfristens sista dag före tjänstetidens slut.

Kontaktinformation till Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland

besöksadress: Wolffskavägen 35, 65200 Vasa
postadress: PB 200, 65101 Vasa
telefon: 0295 018 450
telefax: 06-317 4817
e-post: registratur.vastra@rfv.fi
öppetid: kl. 8 – 16.15

Rättegångsavgift För behandlingen av ärendet vid Vasa förvaltningsdomstol tas av ändringssökanden ut en rättegångsavgift på 90 euro. I lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer bestäms särskilt om vissa fall i vilka avgift inte uppbärs.